

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogi ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejema ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6 60
pol leta 6 „ 60 „ 3 30
četrt leta 3 „ 40 „ 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitane naročnine se ne oziramo.

Oglašit in poslati se računijo po petih vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsake vrste. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnina in oglase je plačati loco Gorica. Dopolnila se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnikstvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici „n. Jellersitz“ v Nunki ulici; — v Tretnu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Bojevititi klerikalci.

Na Slovenskem imamo boj med klerikalizmom in napredno strujo. — Kaj hočemo naprednjaki, je pač znano. Naš program je naravnost krasen, je narodu vsestransko koristen, je neizmerno človekoljuben, je tolerantan nasproti stremljenjem vseh ostalih strank in stranic. In kdorkoli ima oči, da 2 njimi gleda, vidi tudi, da napredne ideje zmagujejo po vsem svetu, zmagujejo tudi pri nas na Slovenskem. — Slovenski naprednjaki nismo osamljeni, imamo mogočnih soboriteljev za enake ali močno sorodne cilje. Mi ne dvomimo niti za trenutek, da ne zmagamo na celi črti. Treba bo, to je res, še mnogo dela, tudi žrtve bodo padale, ali pride dan zmage. — Ali ker smo vsestransko človekoljubni, tolerantni, v resnici liberalni, in ker v programu nimamo revolucije ne proti cerkvi ne proti državi, zato smo uverjeni, da nastane šele po naši končni zmagi doba miru in zadovoljnosti in vseh strahov, zadovoljni bodo tudi vsi pravi, Kristusove cerkve vredni služabniki. Sporazumljenje z njimi ne bo težavno!

Torej boj imamo! Naravno! Brez boja se ne dajo odstraniti rane, ki jih zadaja človeštvu — in tudi narodu našemu se v posebnosti veliki meri! — pogubno nazadnjastvo skrajno sebičnega klerikalizma. Tudi drugod po svetu imajo tak boj, ali tako ostuden ni nikjer kakor pri nas Slovincih. Narodu slovenskemu se kratko nikar ni treba sramovati tega boja, narobe, sramotno bi bilo zanj, ako bi sladko dremal v objemu ultramontanske strahovlade, toda sramovati se mora radi sredstev, ki se uporabljajo v tem boju dveh svetovnih struj. — Taka sramotna sredstva pa so zanesli v naš boj klerikalci, ki so se oklenili načela, da: smoter posvečuje sredstva. V „Soči“ smo že navajali nauke sloviti klerikalnih mož, ki so menili tako: Ideje, stremjenja ne plavajo sama po zraku, marveč njih nositelji so — ljudje. Da uničiš strujo, ki se ti zdi škodljiva, niči njene nosilce — in z njim padejo

vsa škodljiva stremjenja. V tak namen je opravičen osebni boj, in takrat smeš porabiti vsako sredstvo, ki more doseči vseh. — To so nauki z vso pregrozno logiko vred, kar imajo naši klerikalci zapisano na svoji bojni zastavi.

Naravno, da naprednjaki sredi takega boja ne moremo nastavljeni se levega lica, ako nas je kdo lopnil po desnem; mi se branimo in zopet po svoje udarimo, — in eto boj, kakoršen imamo, ali kakoršen bi ne smel nikdar biti! — Da, klerikalci so tisti, ki so povsod zanesli boj celo na gospodarsko polje, ker nečijo uničiti le oseb, ki so nosilci naprednih, modernih, liberalnih stremljenj, marveč uničiti hočejo tudi vsa podjetja, gospodarske institucije, denarne in drugačne zavode, ki ne služijo edino le klerikalcem. „Ko bodo ležale pod našimi nogami vse napredne glave in bo v naših krempljih vse, kar imajo — tako sanjarijo! — takrat zavlada mi kot neomejeni gospodarji!“ — V boju za tako bodočnost pa so klerikalci neizmerno dosledni, strogi in brezobzirni. Kjer tiho delo ne pomore, tam stopa na površje očiten boj kot, torej vsakega Kristovega služabnika nevedno in celo grešno orožje!

Čestokrat pa čujemo — zaradi lepšega celo iz klerikalnega taborja! — glasove, ki milo stokajo vsled „zdivjanih razmer“, ki onemogočajo složen nastop Slovencev brez razločka na stranke v teh rečeh, ki bi morali biti vsem skupne. „Saj bi se vendar našlo marsikako polje za skupno delo v splošno korist naroda!“ — tako čujemo in citamo o raznih prilikah.

Naprednjaki smo že čisto z veseljem pozdravljali take in enake glasove, no vselej se smo bili za jedno prevaro bogatejši, in bogatejši za jeden dokaz, da slovenski klerikalci ne poznajo narodovih, marveč le svoje strankarske koristi. — In jeden tak dokaz so nam oskrbeli zadnje dni na najžalostnejši način.

Ali si moremo misliti manj strankarski časopis nego je novi „Knajpovec“. Že ime samo je cel program, označuje pomen in namen, ki ima najmanj dotike s temi vražjimi liberalci in naprednjaki. — Ne spu-

ščamo se v oceno tega lista, tudi ne v razmotrivanje vprašanja, v koliko je tak list zares potreben ali ne. Naglašamo le dejstvo, da je tudi med Slovinci veliko navdušenih Knajpovcev, — in to so med klerikalci prav tako kakor med naprednjaki. Ti so hoteli imeti svoj list. — Ali si je mogoče misliti bolj nevtralnopolje, kjer se lahko zblizata klerikalec in naprednjak ter skupno delujeta za isto stvar, pozabivši v skrbi za svoje in narodovo zdravje vse strankarske homatije?!

Ta „Knajpovec“ je zagledal luč sveta ob sodelovanju somišljenikov obeh strank. Sodelovalcev in naročnikov se je takoj oglašilo več iz naprednih vrst. — Toda klerikalni listi so takoj planili po njem. Prva številka jim sicer ugaja, toda — strah in groza! — tiskana je bila v „Goriški tiskarni“, kjer se tiska tudi „Soča“, zato: „proti s „Knajpovcem“, bojkotujmo ga!“

Evo znak, kako majhni, kako strupeno strankarski so naši klerikalci, evo dokaz, da je izključena vsaka možnost kakega skupnega dela obeh strank, dokler bodo vodili klerikalno ladijo tako nestrpni, tako strupeni krmiljarji. — „Goriška tiskarna“ z vsem svojim lepim aparatom, ki tu deluje, je omogočila ta list, je ustregla mnogostransko izražani želji, se več: je prevzela na se celo vse morebitne izgube, je torej storila vse mogoče, da bi izdajatelju ne upadel pogum, — toda ker se tiska tu tudi „Soča“, zato doli z njim! Zakaj? Edino zato, ker bi utegnili dobiti tiskarno, ki ni v klerikalnih rokah, par desetakov dobička na leto.

List je bil razposlan na ogled, kakor je sploh navada. In „Slovenec“ se je norčeval, da je „Gabršček milo prosil po farovžih itd.“ — Ker so se porabili za omote stari časniki, so bili nekateri vsi ogorčeni, ker so dobili „Knajpovca“ zavitega v odrezek „Slovenskega Naroda“, dotim nam ni znan ne en slučaj, da bi se bil kdo jezil zaradi „Slovenca“, katerega se je slučajno porabilo trikrat več!

Vprašamo: Ali je mogoče se najti kako polje, kjer naj bi skupno delovali Slovinci obeh strank? Ako pa imajo tako neznatni vzroki razdirati skupno delo, tedaj je zaman pričakovati le najmanjše skupno delo-

vanje, kajti čemur se danes klerikalci upirajo, bi grajali z enako pravico v nasprotnem slučaju naprednjaki. To pa bi dognalo za vselej dokaz, da je izključeno sleherno skupno delovanje somišljenikov obeh strank, dokaz, kako smešno majhni smo Slovinci! — Ako hočejo klerikalci zares za vselej pribiti ta dokaz sebi na čelo, — slobodno jim!

DOPISI.

Is Doberdoba. — (Dalje.) — „Zdražbarjev“ v Doberdoba ni; le če imenuje gosp. nunc vse vašane „zdražbarje“, tedaj velja njegova. Kajti ljudstvo mu je na sploh od prvega do zadnjega nasprotno. Še ona dva moža, ki mu sedaj farovž zidata, sta mu nasprotna. O županu vé cela vas, da je bil nuncu hud nasprotnik, posebno novemu farovžu. Zdaž drži z njim, ker mu nese, kar smo že povedali. Ravno tako nese onemu drugemu, da gre z g. nuncem. Poleg tega se ta drugi g. nunc še boji, da mu ne bi škodoval. Naš g. nunc je namreč tako krščanski mož, da se je že opetovano masčeval nad otroki, ko se ni mogel nad starši. O priliki bomo o tem govorili natantneje. Pojmi „naprednjaki“, „nazadnjaki“, „liberalni“, „klerikalni“ so našim vašanom še tuji. Pač pa je nuncovo postopanje že v celi vasi vzbudilo proti duhovščini nekako tiho mržnjo, kateri si že marsikdo daje duška s krepko kletvico proti „farju“. Da, marsikdo, ki je bil prej trden in pobožen katoličan, neverjetno že maje z glavo, in mnogi dvomi so se vcepili v duše vašanom... „Vera peša, vera peša“, vpijete gg. nunci po Vaših časopisih, a kdo je na tem največ krivec? Le pogledajte se v zrcalo, tam ga najdete!

G. nunc govori o „ljudstvu“, ki je baje sedaj obrnilo „zdražbarjem“ hrbet. Ali ste padli na glavo ali ka-li, gospod? Prvič je že to velika predrznost, da Vi govorite o „ljudstvu“, ki poznate naše vašane komaj po imenu. Kdaj ste, g. nunc, še koga na cesti ogovorili ali na polju pri delu, kdaj ste še Vi, g. nunc, vstopili v kako hišo, razun če ste sli po „berilo“, in dali prijazno besedo siromaku? Pa si upate govoriti o „ljudstvu“,

— 50 —

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

Drugi del.

(Dalje.)

„Jaz stanujem, kjer hočete,“ pravi Ketty, „samo da sem dobro skrita in se ne ve, kje sem.“

„Zdaj, Ketty, ko se morava ločiti, in torej nisi več ljubosumna...“

„Gospod chevalier,“ pravi Ketty, „blizu ali daleč, jaz vas bodem vedno ljubila.“

„Tudi jaz,“ pravi d'Artagnan, „tudi jaz te bodem vedno ljubil, bodi le brez skrbi. Toda zdaj mi odgovori. Vprašanje, katero ti hočem staviti, je za me velike važnosti. Ali nisi nikdar slišala o mladi ženi, ki so jo odpeljali nekoč ponoči?“

„Čakajte... O, moj Bog, gospod chevalier, ali še vedno ljubite to žensko?“

„Ne, jeden izmed mojih prijateljev jo ljubi. Tu gospod Athos.“

„Jaz!“ vsklikne Athos z glasom moža, ki opazi hipoma, da je stopil na gada.

„Gotovo, ti!“ odvrne d'Artagnan in stisne Athosu roko. „Saj ti je znano, kako se vsi zanimamo za to ubogo gospo Bonacieux. Sicer pa Ketty ne pove ničesar; ali ni res, Ketty? Glej, ljubo dete,“ nadaljuje d'Artagnan, „to je žena tega groznega grdega človeka, ki si ga videla pri svojem prihodu na pragu hišnih vrat.“

„O, moj Bog,“ vsklikne Ketty. „Vnovič me spravljate v strah; da bi me vsaj ne bil spoznal!“

„Kako, spoznal? Ali si že videla tega človeka?“

„Dvakrat je prišel k milady.“

„Glej, glej. In kdaj?“

„Pred kakimi petnajstimi ali osemnajstimi dnevi.“

„To se strinja.“

„In sinoči je prišel zopet.“

„Sinoči?“

„Da, trenutek prej, nego ste prišli vi sami.“

„Moj ljubi Athos, zapleteni smo v mrežo ogle-

duhov! In misliš, da te je spoznal, Ketty?“

„Ko me je zapazil, sem povsila glavo, ali morda je bilo že prepozno.“

„Pojdi doli, Athos, kajti proti tebi je manj ne-

zaupen nego proti meni, in pogledaj, če je še pri vratih.“

Athos gre doli in se kmalu zopet vrne.

„Odšel je,“ pravi, „in hiša je zaklenjena.“

„Odšel je, da sporoči in pove, da so ta hip vsi

golobje v golobnjaku.“

„No, torej odletimo,“ pravi Athos, „in pustimo

tukaj samo Plancheta, da nam prinese poročila.“

„Samo trenutek! In Aramis, po katerega smo

poslali?“

„Res je, počakajmo Aramisa.“

V tem hipu vstopi Aramis.

Pojasnijo mu položaj in povedo, kako potrebno

bi bilo, da dobi med svojimi visokimi znanci mesto za

Ketty.

Aramis pomisli trenutek, zarudi in pravi:

„Ali ti s tem res napravim uslugo, d'Artagnan?“

„Vse svoje življenje ti bom hvaležen za to.“

„No dobro, madame de Bois-Tracy me je prosila

naj ji preskrbim, kakor mislim, za jedno njenih prijateljic, ki stanuje v provinciji, zanesljivo sobarico; in

če mi moreš jamčiti za mademoiselle, moj ljubi d'Artagnan...“

„O gospod,“ vsklikne Ketty, „bodita prepričani,

da bom popolnoma udana osebi, ki mi pomore, da zapustim Paris.“

„Torej se da napraviti,“ pravi Aramis,

Nato sede k mizi, napiše kratko pismo, je za-

pečati s prstanom in izroči Ketty.

„In zdaj, dete moje,“ pravi d'Artagnan, „veš, da

tu ni zdravo niti za nas niti za te. Zato se ločimo! V

boljših dneh se zopet snidemo.“

„In kadarkoli in kjerkoli se to zgodi,“ pravi

Ketty, „vas bom ljubila še vedno, kakor vas ljubim

danes.“

„Prisega, kakor delajo igralci,“ pravi Athos, do-

čim spremi d'Artagnan Ketty po stopnicah.

Trenutek pozneje se ločijo trije mladi možje, ob-

ljubivši si, da se snidejo ob štirih pri Athosu, ter

pustijo tu le Plancheta za stražo.

Aramis se vrne v svoje stanovanje, Athos in

d'Artagnan pa poskusita, spraviti safir v denar.

Kakor je vedel naš Gaskonec že naprej, dobila

na prstan z lahkoto tristo pistol. Še več, žid pravi,

če bi ga hotela prodati, da je pripravljen plačati pet-

sto pistol, ker bi bil prstan krašna jednatca k paru

uhanov.

Vi, ki se z lastno materjo, z lastnim bratom in sestro v sovraštvo zivite? Vi, g. nunc, poznate bolje Kitajce in Japonce kot naše vaščane. Ali ne veste, g. nunc, da je pred dvema letoma 61 posestnikov dvignilo pritožbo proti Vam in Vašemu farovžu in pred par meseci je že 87 posestnikov (med temi je 8 starešin) podpisalo enako pritožbo? „Ljudstvo je obrnilo zdražbarjem hrbet“, prav pravite g. nunc. Ta je edina resnica v Vašem dopisu. Ali katerim „zdražbarjem“ je ljudstvo obrnilo hrbet? Če tega ne veste, gosp. nunc, povemo Vam na uho: Vam, g. nunc, je ljudstvo obrnilo hrbet, ki ste vse vaščane razdražil. Če ste dobro pogledali v cajno, g. nunc, ko ste nedavno v namen sv. Treh kraljev blagoslavljali hiše in jajca za to pobirali, ste gotovo videli, da je bila letošnja „bera“ piclejša od prejšnjih let. In ko ste, g. nunc, pobirali pred par dnevi „kakor po navadi“ gnoj in rakle za trte po vasi, ali ste dobili morda več kot picle polovico onega iz prejšnjih let? Ali ni tu pokazalo ljudstvo svoje volje oz. nevolje proti Vam? Ne domisljajte si, g. nunc, da se je za to „hujskalo“ in „dražilo“, hišni gospodarji a še več — hišne gospodinjice so iz lastne volje odganjale Vašega delavca od vrat. Če bi se bilo le s z mazincem genilo, pripeljal bi bil Vaš delavec prazen voz domu. Še tista polovica, katero so Vam nekatere omahljive ženske proti volji gospodarjev letos dale, se v prihodnje še bolj skrči. In tudi druge „proste bere“ postanejo piclejše in piclejše... Po navadi so duhovniki v Doberdobo v zahvalo za gnoj vedno po eno mašo brali za občino. V nedeljo se o tej masi naš g. nunc ni zmenil. Ali tudi o drugih masah je molčal. Nobene maše v celem tednu? G. nunc, kaj Vam ne nosijo več vaščanje goldinarkov in tolarčkov v farovž za maše? Ali ste pa mogoče začeli maševati one zastane maše? Odgovorite nam vendar na vprašanje, gosp. nunc: „Komu obrača ljudstvo hrbet?“ Fatti, fatti e non ciarle, don Antonio!

G. dopisnik govori v „Gorici“ o nekem podkupljenju. Kaj je resnice na tem? Kdo je podkupil, kdo bil podkupljen? Podkupil je podvzetnik gradnje, oni mož, ki je že „v občo zadovoljnost“ sezidal opajski farovž, oni mož, kateremu so nunčevi najožji prijatelji dali varščino in podkupno svoto. Podkupljeni so bili zidarski mojstri iz Vermegliana, da so od dražbe odstopili, in ne „zdražbarji“, kakor g. nunc pobožno zavija. Vaščanje se sploh niso smeli dražbe udeležiti, ker ni nobeden izmed njih zidarski mojster, in samo taki so smeli dražiti. G. nunc govorio „Judeževih groših“. Kdo je dal te groše? Nunčevi prijatelji. Torej so ti sami pisarji in farizeji. G. dopisnik nam pripoveduje, da je zdražbarska stranka hotela podkupiti podvzetnika gradnje — da debelo laže, ni treba še posebej omenjati — a „ker on tega ni storil, storili so pa zdražbarji,

prejemši od njega denar“. Kje ste se logike „ili, gospodine“?

G. nunc je torej vedel za ono podkupljenje. Zpomnimo si to! S tem je občina prisla v škodo, kaj ne, g. nunc? Kaj je bila torej Vaša sveta dolžnost? Da sta se z županom vred potrudila v interesu občine za to, da bi bila ona nezakonita dražba ovržena. To pa Vama menda ni neslo... Morali so priti šele „zdražbarji“, da so Vaju kakor tudi kompetentne oblasti na ono nezakonitost opozorili.

G. dopisnik omenja proti koncu nekega „pisača“, ki si baje veliko računa, „če se za koga v zadevi kake dedščine poteguje“. Bodite vendar tako dobri, gospod, pa se izrazite jasneje. Verujte nam, da onega „pisača“ takoj vržemo iz naše srede, če mu dokazate le najmanjše nečastno dejanje v zadevi one dedščine, dokler tega ne storite, ostanete nam le zloben obrekovalec. O priliki se tudi mi pomenimo natančneje o tem, kako si pa naš g. nunc zna svoje zaslužke računati, in takrat se pokaže, kdo je „ili, ki sprejema Judežev denar“.

Glede onih žandarjev omenjamo le toliko, da sta prisla res dva žandarja v vas na dan dražbe, toda debelo sta gledala, ko ni bilo o zdražbarjih ni duha ni sluha. Občinarji se sploh niso mešali v dražbo. Drugih ponudnikov je bilo dovolj. Da ni prišlo do ustne dražbe, niso bili torej krivi „zdražbarji“, vzroke tega moramo iskati drugje. Za danes le vprašamo: Kako je to prišlo, da je ravno isti ponudnik dobil gradnjo, katerega so nunčevi in županovi prijatelji z denarjem založili in s katerim so se potem tudi nunčevi in županovi prijatelji kot sopodjetniki združili?

Obrnimo se sedaj k nunčevim „ni-resom“. Kar so v resnici „ni-resi“, odbijemo jih bolj na kratko:

1. Nam je vsejedno, ali ste imeli, g. nunc, poprej fasijo v rokah ali dekret. Glavno je le to, da ste vedeli za pogoje. Saj ste pregovorili celo tedanjega župana, da Vam je obljubil — solo.

2. Če so že takrat naši možje govorili o kakem povišanju plač iz verskega zaloga, ne moremo ni mi Vas, ni Vi nas prepričati, ker so tedanji župani umrli. O nekem drugam pa Vas moremo prepričati, g. nunc, in resnico tega tudi sodnijskim potom dokazati, čemur ste se Vi v svojih „ni-resih“ modro izognili. Že po kratkem času Vašega bivanja pri nas, g. nunc, domnilo se je ono staro županstvo z novim in pod tem ste se Vi začeli pravdati z vladjo. Ali ni res to, g. nunc? In pod katerimi pogoji Vam je to županstvo izdelalo ono tako ugodno fasijo za Vas, izpustivši iz nje onih 124 gld. za maše? Ali se niste tedaj starešinstvu zavezali, da boste, dobivši doplatilo iz verskega zaloga, maševali oni masi brez letnih 124 gld?

G. nunc, pazite na svoje „ni-resi“, ker tedanji župan in starešine se žive!

3. Ko ste dobili po kakih treh letih pravičnega doplatila iz verskega zaloga tudi za prejšnja leta in ko je starešinstvo zahtevalo one zastanke za občino, ali se niste tedaj starešinstvu vnovič zavezali, maševati oni masi brez letnih 124 gld?

4. Vi pravite g. nunc, da niste potegnili nobenih zastankov za svojega prednika. Snedli ste prevečkrat svojo besedo, g. nunc, da bi Vam kar tako verjeli. Mi smo le toliko trdili, da je ranjki gospod vikarij še živečim pričam — ki to vsak čas lahko pod prisego potrdijo — zatrjeval, da ste Vi še zanj potegnili. Na vprašanje, ali ste mu njegov denar vrnili, odgovoril je ranjki, da „sta se že pobotala“.

5. Dalje pravi g. nunc, da ni res, da bi bil on zahteval, naj mu starešinstvo še za naprej plačuje onih 124 gld., pač pa je res, da je zahteval, naj starešinstvo izpolnjuje sklep od l. 1885. Poglejte jezuita! Kaj pravi oni sklep iz l. 1885? Ali ne govori, da boste dobivali za dve masi 124 gld. na leto? Sedaj Vas pa vprašamo: Ali ste imeli Vi pravico sklicevati se na sklep iz l. 1885? Ali niste Vi, g. nunc, novih pogodb sklepali s starešinstvom, ki so stari sklep razveljavile? G. nunc, ki se razumete na latinske citate, boste gotovo tudi razumeli, da „lex posterior derogat priori“. In če te „leges posteriores“ — koje smo mi že v „Sotici“ in „Primorcu“ dovolj pojasnili — za Vas, g. nunc, več ne ekzimirajo, bodite uverjeni, da bomo znali Vašemu počasnemu spominu na pomoč priti.

Iz Doberdoba. — Slavnemu urednistvu „Sotice“ v Gorici. Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam z ozirom na dopis, objavljen v 7. stev. Vašega lista z dne 23. januarja 1904., da sprejmete v zakonitom roku na istem mestu in z istimi črkami naslednji stvarni popravek: Ni res, da bi se bil jaz kedaj s starešinstvom pogodil in dosegel toliko, da bi mi bilo starešinstvo odpustilo kake „zneske“; res pa je, da se je pri preiskavi dokazalo, da ni imela občina ničesar tirjati od mene, torej tudi ni imela mi kaj odpustiti in nato se staviti kakih pogojev. Ni res, da bi se bil zavezal zopet maševati po dve sv. masi brezplačno za občino, samo da mi vaščanje obžidajo vrtova. Res je le, da sem zraven tega stavil še odločen pogoj, katerega je tudi celo starešinstvo odobrilo, da mora vsakočasni župan skrbeti, da se vsaj vsa duhovska plača od vseh davkoplatevalcev, navedenih v imeniku, katerega mi izroča župan, točno vsako leto odraja, in sicer tako točno, da ako v dogovorjenem času po predloženem izkazu zastankov ne spolnijo svoje dolžnosti, se preneha v ta namen maševati, dokler vsi popolnoma ne izplačajo. Ni res, da bi se bil temu odmaknil, ker ni neslo 100 mas za

60 gld. opravljati, ker so me Doberdobci pridno zalagali z masami po 1.50 gld.; res pa je namreč, da so mi teh 60 gld. ponujali nekateri starejšine in da sem bil tudi voljan jih vsprejeti, toda dotični predlog je bil v seji starešinstva odklonjen.

V Doberdobo, dne 11. februarja 1904.
Ant. Bratina, vikarij.

Opomba uredništva: Tudi ta „popravek“ je skrpucalo — laznjivo „Obrambno društvo“ v Ljubljani. Odgovor prepuščamo dopisniku.

Domate in razne novice.

Poroke. — Poročil se je g. Emil Stare, odvetniški kandidat v Ljubljani, z g.čno Zaliko Deisingerjevo iz Škofjeloke. Mnogo sreče!

Gosp. Alojzij Lokar, veleposestnik in lesni trgovec v Ajdovščini, se je poročil z g.čno Justo Hmelakovo iz Lokavca. G. Ivan Knava, nečak g. Iv. Mankoča, znanelega veletržca v Trstu, pa se je poročil z g.čno Pavlo Hmelakovo iz Lokavca.

Poročil se je g. dr. Ferdinand Terkuč, c. kr. notar v Kanalu, z gospo Marijano vdovo baroninjo Czoernig.

Vse najbolje!

Odlikovanje. — Tukajsnji veliki industrijalec, predsednik zavoda za pospeševanje obrti in deželni poslanec, g. Ernest Holzer, je dobil od Njeg. Velikanstva vi-težki križec Franc-Josipovega reda.

Danes večer prijateljski sardalonski sestanek v velikem salonu „pri zlatem jelenu“.

Telefon naše tiskarne ter uredništva in upravnistva naših listov ima številko 83. — Toliko na znanje onim, ki hočejo govoriti iz mesta po telefonu. — Ako po 6. zvečer ni takoj odgovora, je znamenje, da ni nikogar v sobi, kjer je naš telefon.

O imenovanju pisarniških uradnikov po naših sodnihjeh. — Službe diurnistov po sodnihjeh v Gorici so nekako zatocisce za take laske mladenice, katerih ne morejo nikamor drugam spraviti. Da le zna pisati, namreč laško, in pa da ne zna nič slovensko, pa ga vzamejo. Iz teh ljudij postajajo kasneje c. kr. sodnijski kancelisti. Med seboj zabavljajo po c. kr. uradih pridno „ščavom“, ali kadar treba prositi za kako službo med Slovenci, pa radi navajajo znanje slovenščine, čeprav se privadijo te le malo. Ali glej! Ti ljudje imajo srečo in protekcijo. Kaj radi jih imenujejo za službe med Slovence. Enako s temi se godi tudi slovenskim renegatom po takih službah — Slovence pa kar očitno prezirajo ter jih preterirajo in imajo le za delo, avanzira pa Lah ali renegat! To je žalostno, ali istina je!... Sedaj je razpisana družba c. kr. kancelista pri okrajni sodnji v Kobaridu, torej v čisto slovenskem okraju. Pač umevno, da tiče na

(Dalje v prilogi.)

Pri marnosti dveh vojakov in razumu dveh veščakov porabita Athos in d'Artagnan komaj tri ure, da nakupita vso opravilo za mušketerirja. Vrh tega se Athos ni nikdar pogajal ter je bil ven in ven odličen mož. Če mu je bilo kaj všeč, je plačal za stvarno ceno, ne da bi le poskusil kaj utrgati. D'Artagnan je sicer hotel delati o tem svoje opazke, toda Athos mu je položil smehljaje roko na ramo, in d'Artagnan je razumel, da bi bilo pač prav zanj, malega gaskonskega plemiča, če bi se pogajal, ali ne za moža, ki ima zunanjost princa.

Mušketir najde krasnega andaluzijskega konja, črnega, ognjenih nozdrvij, tankih in prožnih nog, starega šest let. Preišče ga in vidi, da je brez napake. Pustijo mu ga za tisoč frankov.

Morda bi ga dobil ceneje, ali dočim se pogaja d'Artagnan s konjskim trgovcem za ceno, našteje Athos na mizo sto pistol.

Grimand dobi pitardskega konja, zastavnega in močnega, ki velja tristo frankov.

Ko je pa kupljeno sedlo za poslednjega konja in Grimandovo orožje, ne ostane od Athosovih stoindeset pistol niti vinarja. D'Artagnan ponudi svojemu prijatelju del svote, pripadajoče njemu, kar bi mu pozneje lahko vrnil.

Toda mesec odgovora skomizgne Athos z rameni.

»Koliko da žid za safir, če mu ga pustiva v last?« vpraša Athos.

»Pet sto pistol.«

»To se pravi še dve sto pistol; sto pistol za te, sto pistol za me. Ali to ti je sreča, prijatelj; vrni se k židu!«

»Kako, ti hočeš...«

»Ta prstan bi vzbujal v meni gotovo prežalostne spomine; poleg tega ne bodeva mogla židu nikdar

vrniti onih tri sto pistol, tako da bi pri tej kupčiji izgubila dva tisoč frankov. Pojdi mu povedat, d'Artagnan, da je prstan njegov, in vrni se z onimi dve sto pistolami.

»Premisli, Athos.«

»Gotovina je v sedanjih časih draga, in znati se mora žrtvovati. Pojdi, d'Artagnan, pojdi, Grimand te spremlja s svojo mušketo.«

Za pol ure se vrne d'Artagnan z dvema tisočema frankov, in sicer ne da bi se mu bila zgodila kaka nesreča,

Tako je dobil Athos pomoč, na katero ni računil.

IX.

Prikazen.

Ob štirih se zbero vsi štirje prijatelji pri Athosu. Njihove skrbi glede oprave so izginile popolnoma, in vsak obraz je ohranil le še izraz osebnega in skrivnega nemira, kajti v vsaki sedanji sreči tiči skrb za prihodnost.

Naenkrat vstopi Planchet in prinese dve pismi naslovljeni na d'Artagnana.

Eno je bilo majhno, lično zloženo pisemce z zelenim pečatom, ki je kazal goloba z zeleno vejico v kljunu.

Drugo je bilo veliko, čveterooglato pismo, katerega pečat je imel grb Njegove Eminence.

Pri pogledu na manjše pismo prične d'Artagnanu utripati srce, kajti zazdi se mu, da pozna pisavo, in dasi je videl to pisavo le enkrat, je ostal spomin na njo vendar v dnu njegovega srca.

Vzame torej malo pisemce in razburjen odpre.

»Izprehajajte se,« se je glasilo, »prihodnji petek

med šesto in sedmo uro zvečer na cesti od Chaillota sem in glejte natančno v kočije, vozeče se mimo, toda če Vam je kaj na svojem življenju in na življenju onih, ki Vas ljubijo, ne izpregovorite niti besedice in ne storite ničesar, kar bi moglo vzbuditi sum, da ste spoznali njo, ki se izpostavlja vsaki mogoči nevarnosti, samo da Vas vidi za hip.«

Nobenega podpisa.

»To je zanjka,« pravi Athos, »ti ne pojdeš, d'Artagnan.«

»Vendar mislim, da natanko poznam pisavo,« pravi d'Artagnan.

»To je morda ponarejena,« pravi Athos; »med šesto in sedmo uro zvečer je ob tem času pot od Chaillota sem čisto prazna; ravno tako lahko bi se šel izprehajati po pragozdu.«

»Toda če bi šli mi vsi tja,« pravi d'Artagnan. »Vraga, vseh štirih naenkrat nas ne požrô; in potem še štiri sluge, potem konji, orožje.«

»To bi bila tudi prilika, da pokažemo svojo opravilo,« pravi Porthos.

»Toda če je pisala to ženska,« pravi Aramis, »in če ta ženska ne mara, da bi jo videli, bi jo osramotil, pomisli to, d'Artagnan; to pa je vedno plemiča nevredno.«

»Mi ostanemo zadaj,« pravi Porthos, »on sam pojde naprej.«

»Da, ali pištola je iz kočije, ki dirja mimo, hitro izstreljena.«

»Bah!« pravi d'Artagnan. »Izgreši me. Nato hitro dohitimo kočijo in uničimo vse, ki so v nji. Bo vsaj toliko sovražnikov manj.«

»Prav ima,« pravi Porthos, »na boj! Sicer moramo pa tudi poskusiti svoje orožje.«

tako morda edinole Slovenec, ki ume ljudi ter zna uradovati slovensko, ali sedaj čujemo, da mislijo poslati v Kobarid — Laha, dasi imajo gotovo kakšno slovensko moč na razpolago! Ako se to zgodi, bo to nov skandal, kakršnih pa imamo že dosti! Službe po c. kr. sodnijskih pisarnah imajo biti res službe z namenom, ki se razume sam ob sebi pri taki službi, ne pa preskrbovališča gorjskih nevednežev in renegatov! Temu mora biti enkrat konec, zato zahtevamo, vspodbujeni k temu tudi od merodajnih moči iz Kobariskega okraja, da pošljejo tje gori slovenskega uradnika! Kaj boje res treba, da se dvignejo županstva celega kobariskega okraja, s protesti proti usiljevanju laskih uradnikov, ki ljudstva ne razumejo? Vsaj iz hiše pravice spoštujte Slovence, kakor gre!!

Zrelostni izpit na gimnaziju sta napravila dne 12. t. m. z dobrim vspehom abiturijenta gg. Gruden in Lorenzon.

Železniški minister Wittek je prisel v ponedeljek v Trst v spremstvu več visjih uradnikov, in sicer zato, da si ogleda dela pri gradnji bohinjske železnice.

Za družbo sv. Cirila in Metoda. — Vesela družba v Avberju 3 krone. Braniski mladeniči zložili pri pustni zabavi 10 kron.

Sinočnja maskerade, katero je priredil naš „Goriški Sokol“, se je sponesla vsestransko povoljno ter je zaključila letošnji predpust ob obili udeležbi lepih kostumov in mask, plesalk in plesalcev iz mesta in dežele. Zabava je bila prav živahna in domača, kakršna je vsaka, katero priredi naš „Sokol“, za kar je bil sinoči lahko vsakdo hvaležen. Tudi gmoten vapeh maskerade je bil letos tak, kakoršen ni bil že par let. Srčna hvala vsem!

Laško vseučilišče v Gorici? — Sedaj prinašajo laski listi poročila, da se je izrekel sam naučni minister Hartel, katerega so te dni nekateri obiskali, da ni res, da je Gorica že določena za laško vseučilišče. Čuje se tudi glas, da so si Lahi sami izmislili, da pride laško vseučilišče v Gorico, in sicer v agitacijske svrhe. Sedaj se imenuje zopet kot sedež bodočega laskega vseučilišča Trident, Trst, pa tudi Gradec. Baje pa se odloči ministerstvo v kratkem, kam da dene to laško vseučilišče.

Kako prav smo imeli, ko smo rekli, da bi nastali v Gorici novi narodnostni nemiri, kakorhitro bi prišlo sem laško vseučilišče, nam potrjuje „Piccolo“, ki pravi, da proti nasprotnikom (Slovincem), ki Gorico preteče obkoljujejo..., le cattedre universitarie srebbero anzi a Gorizia affermazione e protesta, come potrebbbero poi soccorrere validamente quei nostri fratelli nell'opera della difesa.“ (Vseučiliške stolice bi bile pač v Gorici potrjevanje in protest, kako bi mogli potem priteti v pomoč veljavno ti naši bratje pri delu obrambe.)... Ti laski študentje bi torej v Gorici potrjevali in protestirali in na pomoč bi prišli proti Slovincem pri delu

obrambe!! To se pravi, dosti jasno: da bi nastali v Gorici hudi narodnostni boji. „Piccolo“ je to prav odkritosrežno povedal. Ti laski študentje bi se topli po Gorici ter držali Slovence v mestu in okolici, utili bi se pa nič! To bi bilo res lepo za Gorico, ki tako nujno potrebuje mirnih časov, in pa neobhodnega dobrega sporazuma z okoljanskimi in drugimi Slovenci. — Vlada pač mora upoštevati tak glas, kakoršen je oni v „Piccolo“... Če pa le pridejo, to povemo že naprej, da mi se bomo že znali braniti!!

„Korso“ včeraj popoldne se je obnesel prav dobro. Že lani se je pokazalo, da se trudijo, napraviti tak „korso“, da bo ugaljal ter se bo občinstvo res zabavalo. Letos je bil „korso“ še večji, ker je prišla zopet tudi aristokracija v večjem številu na pustno veseljevanje, in kakor se je videlo, je bila zabava splošna ter povoljna na vse strani. Mask je bilo primeroma malo, ali toliko več lepo s svežimi cveticami okrašenih vozov, ki so vzbujali občo pozornost. Par mask bi bili lahko še odstranili, ker so nekako kazile spreved. Maska naj bo lepa, ali je pa ni treba! Redarji pa so res odstranili že tako dosti mask ter jih zapodili domov, ker niso bile nikakor primerne za nastop na Travniku in za obhod. „Progresso“ je naznanjal prvi veliki voz, in na njem je bilo nekaj rečij, ki naznanjajo gospodarski napredek, ali kmalu pa se je pokazalo britko nazadovanje. Tista suha „fontana“, okoli katere so se gnetle s krikom ženske, in tista dva napis: „Babis, spietet che vegni il „Mrzlek“ in „il Hubel“ sta kazala jasno nazadek, izražala pa tudi hrepenenje, da naj mu bo kmalu konec! To je bila res dobra ideja, peljati po mestu suho „fontano“, iz katere čakajo ženske vode zama. To so primerno osvitljevali tudi listki, katere so razdeljevali tam okoli suhega studenca. Občinstva je bilo vse polno, na Travniku glava pri glavi, in še dalje po Gosposki ulici ter po Kornu, koder se je razvijal obhod. „Konfeti“ so frčali po zraku ter so vsipali po licih občinstva. Bile so se prave bitke. Veselje je trajalo še dolgo v večer, dokler se niso razšli ljudje še na sinočne zadnje pustne veselice. Vreme je bilo ugodno, ali v nedeljo tako slabo, da je za takrat nameravani „Korso“ moral odpasti.

Tudi A. K. je šel med maskaro. — Ob 11. uri dop. včeraj že je prilomastila prva maskara iz ulice Vetturini — slavni A. K.! Slabe volje je bila ta maskara. Kričala je, da je še ni konec, da ima še nekaj klobas na prodaj, skrivala pa se je pod krinko ovačustva! Na kapi, ki se imenuje kapa norcev, je bil napis: Dragi prijatelj! iz žepov so jej molele žoltave klobase, iz ust pa dolg jezik, s katerega se je valil brez konca in kraja, kakor kakšnemu „tausend-künstlerju“, kos za kosom papirja, popisane s sami Gabrščki. Suholazec je bil v strahu, prijel je za uredniške škarje ter prestrigel. Ali A. K. je pomagal, da še ni konec, mar-

več je začel razvijati dragi konec, no tak, kakoršen tiče na pustni torej. In sedaj ga razvija in razvija dalje ter misli ostati maskara tudi v svetem postnem času. No, vsak po svoje!

Lov na oglase. — „Prismojenec“ je izdal v končnem delu svojega članka „Z združenimi močmi“ tudi parolo: Svoje oglase priobčujte v katoliških listih! Seveda misli „Prismojenec“, da edinole v katoliških listih smejo priobčevati ljudje oglase, v drugih pa ne. Sicer je previdno izpustil besedo edinole, ali iz vsebine celega članka je razvidno, da misli tako, kakor smo zapisali. Lov klerikalcev na oglase je precej nesramen. Svoj čas so hodili okoli naših trgovcev in obrtnikov ter jim pretili celo z bojko, ako ne dajo oglasov za oba farovska lista. Večina se je udala, vemo pa tudi za slučaje, ko so v istini bojkotirali slovensko prodajalnico. Pa tudi drugače jim ni prav nič mar za procvit naše trgovine in obrti. Samo denar za oglase naj jim dajo, pa je prav; četudi jim morda drugače ne gre dobro, podpreti jih, zato nimajo pravega smisla. Tako je na sploh, kar je izjem, vsa hvala njim! Da je to res, je spričal „Prismojenec“ lani, ko je pisal, da trgovci „eganijo“. Gospodje pri „Prismojencu“ vedo, kako težko stališče imajo naši trgovci in obrtniki — ali vseeno piše, da ciganijo. Zakaj pa to piše? Pač le radi tega, ker hoče škodovati. Namen je le ta. — Sedaj pa zopet vabi na oglase. „Svoje oglase priobčujte v katoliških listih!“ Ali ni jasno, da je tem ljudem le za žep, le za denar. Na prvi strani pišejo, da trgovci in obrtniki ciganijo, na zadnji strani naj jim pa plačujejo ti, ki ciganijo, drage oglase, ki so skoro brez vsakega haska! Ta je lepa! Ljudje božji, spametujte se!!

Enakopravnost v deželni hiši. — Na deželne stroške sta v Gorici dve telefonski postaji, prva v deželnem odboru, druga v hipotečni banki, — toda v seznamu naročnikov ni niti besedice slovenske. Pač pa je dodal deželni odbor poleg lastine še nemščino, ki ni niti deželni jezik. — Slovincem, torej dvema tretjinama prebivalstva, ni treba vedeti, kateri številki imata telefona, ki ju plačujejo iz deželne blagajne. — Ali ni to skandal?!

Via Signori — Gosposka ulica. — „Corriere dei 57 lettori“ je izvedel strašno novico, da je podala „Goriška ljudske posojilnica“ magistratu vlogo z označilom „Gospodarska (!) ulica“, — ter zahteva, da se morajo proti temu oglašiti v prihodnji seji starasinstva. — Nam je čisto prav, naj se le razkodačkajo vročkrvni petelin. Odgovor ne izostane, in sicer tak, da vsi trgovci in obrtniki v „via Signori“ se bodo še na vse pretege vsiljevali z „Gosposko ulico“, kamor bodo vabili Slovence, ki pa pokažejo fige in jih pošljejo v uredništvo „Corriera“ po grose za polento.

Dornberški novičar v „Prismojencu“ je tak moč, kakoršni so vsi novičarji po „katoliških“ listih: lažljiv, opravičljiv, obrekljiv in pa denuncijant je tudi. Dobro je studiral sv. Liguorija! Kar piše povodom znane nesreče na dornberški postaji ter zveza, v katero spravlja g. M., je le izliv podle duše, zalevanje v ljudi, ki imajo močgane v glavi ter nočejo biti priveski kakemu nadutemu clovečetu, in pa grdo denunciranje. Zmerjanje Slovence od drugod s tuje c, je pristno klerikalno, ali lepo ni! Če pride tje kedaj res kak tuje c, potem bodo srečni. Po domaćinu pa le udarimo, si misli novičar, ker noče biti klerikalen podrepnik. Da se ljudstvo zelo pritožuje, je grda laž. Tisto „ljudstvo“ je on, črni denuncijant, katerega ni sram delati prostor tujcu v Dornbergu! Tako obdelavati cloveka, ki ni še nikomur storil nič hudega, je vsakega postenjaka nedostojno — ali „Prismojenec“ dela tako, potem pa se hvali, da je dober list! O, ta dobrot! Po taki pisavi se spoznava, kako „dobri“ so „katoliški“ listi! Ljudje, premisljajte!

Informirali smo se o teh rečeh tudi pri Dornberžanih samih ter izvedeli, da je g. postajenacelnik Marinka, nad katerega se je sprivil tako grdo dopisnik v „Prismojencu“, dober in priljubljen clovek, ki gre ljudem v svoji službi jako na roko. Da je šel v Ajdovščino, zato je imel dovoljenje in pa namestnika. Tistega plesa, o katerem piše dop., ni bilo nikdar v čakalnici, le lani pred pustom so se svatje, ki so prišli mimo kolodvora, malce zavrteli tam, to je bilo vse, hudobnež v „Prism.“ pa piše, kakor da so tam kdo vé kako plesali. — Da ga ni sram, podleza, tako obrekovati v javnosti občo čislane ga moža in Slovence! — Sedaj je padla po njem še „Gorica“. To je vrhunec nesramnosti in predrznosti! Upamo, da vodstvo železnice ne bo upoštevalo glasov klerikalnih predpustnih šem!

Kako lovi ljubljanski škof denar za svoje zavode. — „Goronec“ je priobčil članek, v katerem je obseženo pismo, ki je pisal ljubljanski škof nekemu staremu duhovniku na Kranjskem. Iz tega pisma se vidi, kako lovi škof denar za svoje nepotrebne zavode ter kako tolaži prizadete, da lažje umrjejo, ako dajo njemu denar. Ni nemna špekulacija to, toda ali je vredna katoliškega cerkvenega kneza, pa morejo citatelji razvideti iz nastopnega.

Ono pismo je: Velečasni gospod! Nikari se ne vstrašiti mojega lista. Dolgo sem odlašal, ali mi srce vendar ne da miru, dokler Vas za neko veliko stvar ne poprosim.

Vi ste močno v letih. Gotovo mislite na smrt, akoravno ste še, hvala Bogu, dobro zdravi. Prosim Vas, spomnite se v testamentu naših katoliških zavodov, odprite jim svoje srce in darežljivo svojo roko. To bo delo Bogu drago, cerkvi koristno in narodu ne-

»Pa si privoščimo to zabavo,« pravi Aramis s svojim sladkim in mlačnim obrazom.

»Kakor hočete,« pravi Athos.

»Gospodje,« pravi d'Artagnan, »ura je polu petih, in komaj imamo še časa, da smo ob šestih na chailotski cesti!«

»Če odidemo prepozno,« pravi Porthos, »nas tudi ne bodo videli. Pripravimo se torej, gospodje.«

Toda zdi se mi, da ste pozabili na to drugo pismo,« pravi Athos; »in zdi se mi, da kaže pečat, da pač vsekakor zasluži, da se odpre. Kar se tiče mene, ti priznavam, d'Artagnan, da se mi zdi mnogo važnejše kakor vse male lapalije, s katerimi si si sčasoma obremenil svoje srce.«

D'Artagnan zarudi.

»No, prav,« reče mladi mož, »poglejmo, gospodje, česa želi od mene Njegova Eminenca.«

In d'Artagnan odpre pismo in čita:

»Gospod d'Artagnan, kraljev gardist, stotnija Des Essarts, se pričakuje danes zvečer ob osmih v kardinalovi palači.

La Houdinière, kapitan gard.

»Vraga,« pravi Athos, »to je mnogo bolj vznemirljiv sestanek od prvega.«

»Na drugega grem,« pravi d'Artagnan, »ko se vrnem od prvega. Prvi je ob sedmih, drugi ob osmih; za oba je čas.«

»Hm, jaz bi ne šel,« pravi Aramis. »Sestanka, ki ga določi dama galantnemu kavalirju, pač ni mogoče opustiti; toda previden plemič lahko opraviči svojo odsotnost pri Njegovi Eminenci, zlasti če ima vzrok verjeti, da mu oni ne namerava delati poklonov.«

»Jaz se strinjam z Aramisom,« pravi Porthos.

»Gospodje,« odvrne d'Artagnan, »že po gospodu

de Cavoisu sem dobil povabilo Njegove Eminence: zanemarjal sem je, in drugi dan se mi je pripetila velika nesreča. Constance je izginila, nekaj, kar se mi lahko pripeti vnovič; jaz pojdem.«

»Če je to tvoj trdni sklep,« pravi Athos, »stori tako.«

»Ali Bastilja?« pravi Aramis.

»Oprostite me iz nje,« odvrne d'Artagnan.

»Gotovo,« odvrneta Aramis in Porthos s čudovito gotovostjo, kakor bi bila to najbolj priprosta stvar na svetu, »gotovo te rešimo iz nje. Toda ker moramo jutrišnjem odpotovati, bi bilo pač boljše, da se Bastilji niti ne izpostavljaš.«

»Boljše storimo,« pravi Athos, »če ga danes zvečer ne zapustimo. Vsak naj čaka nanj pri posebnem vходу v palačo s tremi mušketirji. Če vidimo, da se pelje ven kak voz z zaprtimi okni in sumljive zunanosti, pademo po njem. Že dolgo nismo skrivili kardinalovim gardistom niti lasu, in gospod de Tréville nas mora smatrati mrtvim.«

»Ti si ustvarjen pač za generala armade, Athos,« pravi Aramis; »kaj pravita k načrtu, gospoda?«

»Občudovanja je vreden,« odvrneta mlada moža soglasno.

»Prav,« pravi Porthos, »jaz pohitim torej v hôtel in pozovem naše tovariše, naj bodo ob osmih pripravljeni. Snidemo se na trgu pred kardinalovo palačo; med tem naj vam sluge odsedlajo konje.«

»Ali jaz še nimam konja,« pravi d'Artagnan; ali dam si privesti jednega od gospoda de Tréville.«

»To ni potrebno,« pravi Aramis, »lahko si vzameš jednega mojih.«

»Koliko jih pa imaš?« vpravi d'Artagnan.

»Tri,« odvrne Aramis smehljaje.

»Moj ljubi,« pravi Athos, »ti si gotovo izmed vseh

pesnikov Francije in Navare najbolj preskrbljen s konji.«

»Čuj, moj ljudi Aramis, kaj hočeš vendar pričeti s tremi konji? Meni je nerazumljivo, zakaj si si kupil tri konje.«

»Nisem jih kupil toliko, ampak tretjega mi je privedel šele danes z jutraj služabnik brez livreje, ki mi ni hotel povedati, čegav je, in mi je zagotovil, da mu je ukazal njegov gospod...«

»Ali njegova gospa,« ga prekine d'Artagnan.

»To za stvar ni velikega pomena,« pravi Aramis zarudevši... »in mi je torej zagotovil, pravim, da mu je ukazala njegova gospa, naj prižene tega konja v moj hlev, ne da bi mi povedal, od kod prihaja.«

»Samo pesnikom se dogajajo take stvari,« odvrne Athos resno.

»Napravimo torej stvar čisto priprosto,« pravi d'Artagnan; »katerega konja zasedeš ti: jednega kupljenih ali darovanega?«

»Vsekakor darovanega. Sicer bi razžalil...«

»Neznanega darovatelja,« pristavi d'Artagnan.

»Ali skrivnostno darovateljico,« pravi Athos.

»Eden kupljenih ti je torej nepotreben?«

»Tako nekako.«

»Ali si ju izbral sam?«

»In še z največjo skrbnostjo; kakor veš, je jezdečeva gotovost odvisna od njegovega konja.«

»No dobro; odstopi mi torej enega za ceno, ki si jo plačal zanj sam.«

»Hotel sem ti ga ponuditi, moj ljubi d'Artagnan, in ti dovoliti vsak čas, ki ti je potreben, da mi vrneš to malenkost.«

»In koliko te velja?«

»Osemsto frankov.«

izmerno dobro. Laglje bote ostali na dan sodbe Božje.

Ce pa nočete, da bi svet vedel, kaj imate in kaj ste dali: dajte mi, dokler ste še živi in sicer pod pogodbo, da vam točno izplačujem obresti do Vaše smrti.

Tako delajo duhovni in drugi n. pr. v Tirolskem. S tem se prihrani velik davek, ki ga po smrti sodnija vzame.

Prosim, vališite me: laglje bote umrli! Zeleč vam blagoslov Božji Vas srčno pozdravljam

† Anton Bonaventura l. r., škof.

V Ljubljani 19./3. 1899.

Na to pripominja „Gorenjec“: Najprej povdarjamo svoje stališče, da kljub vsej dekadenci današnjih dni in, četudi smo grešni liberalci, smatramo vsak lov na testamente za nekaj nečastnega, in sicer za vsakega človeka, četudi ni ljubljanski škof. Zadnja ura in prostost bolnikova razpolagati o svojem imetju popolnoma prosto, brez vsakega zunanega uplivanja je za nas nekaj svetega in mi odrekamo tistemu vsak boljši čut, ki tukaj vtika svoje prste vmes. Glede na gospodarsko stališče pa tici v tem postopanju brezvestno izžemanje našega dobrega ljudstva in dolžnost vse neodvisne javnosti je v bran se postaviti tem krivosom. Iz navedenega pisma sledi, da bi škof najraje napravil nekako rentno banko. On je pripravljen sprejemati denar „pod pogodbo, da točno izplačuje obresti do smrti“ v blagem namenu, da na ta način tudi opehari erar za pristojbino. Mi pa pravimo: Rojaki, bodite previdni; boljše je drži ga, nego lovi ga. Kako jamstvo pa more dati ljubljanski škof, da bo točno odraščal obresti do smrti, keke finančijealne zmognosti pa je dokazal dosedaj? Pred njegovim prihodom v Ljubljano bila je ljubljanska škofija glede denarnih dohodkov ena prvih na jugu. Pet let le jo opravlja škof Jeglič in danes ni mnogo na boljsem, nego kaka škofija na dalmatinskih otokih. Če pa bi se našle res katere morda vže na pol ostrizene ovce, ki bi mislile, da bodo laglje umrle, če dajo za skofove zavode tudi zadnjo volno, bi jim mi v spomin poklicali Jegličeve prednike na škofijski stolici, ki so bili mnenja, da bi kompromitirali škofovo dostojanstvo, ko bi hodili po deželi s pušico v roki; v spomin bi jim poklicali njihov nauk, da je Bog nad vse človeške zmote in strasti vzvišeno bitje, da se pravi Boga žaliti, če se ga v eno vrsto stavi s kakim orientalskim despotom, pri katerem se more z denarjem uplivati na sodbo.

To pismo nam je nov dokaz, da je škof Jeglič, od katerega se je pričakovalo idealno in vzorno pastirovanje, prišel vže na stališče tistih kapucinov, ki so v 16. stoletju barantali z odpustki po načelu: Wenn das Gold im Kasten klinget, die Seele in den Himmel springt.

Kdo ima prav? — „Prismojenec“ bi rad zatrl na mah vse svobodne liste in po njegovem mnenju bi morali ljudje čitati edino

nole „katoliške“. Tako bi rad imel, ali tako ni pa tudi nikoli ne bo. Posebno ga petejo v naši deželi oni ljudje, ki citajo liste obeh strank, češ, da spoznamo, kdo ima prav. „Prismojenec“ dostavlja k temu: „Uže ta nezaupnost do katoliških listov je sumljiva“. „Prismojenec“ hče, da bi vsi ljudje čitali le klerikalne liste in le njim verjeli. To bi bilo res strašno lepo! Ali glejte: Dobivajo se ljudje, ki nočejo kar slepo verjeti farovskim trobilom, marveč citajo tudi „nasprotno liste“, in primerjajo, kdo ima prav. To je „Prismojencu“ sumljivo. Verjamemo, da mu je sumljivo, ker ti ljudje nočejo kar z lepa verjeti onim lažem, katere natvezujejo farovski listi občinstvu. Občinstvo čita in premisluje, pa prihaja do spoznanja, kako grdo lažejo klerikalci in kako se nasi svobodni listi držijo resnice, kako v naši deželi klerikalci pišejo o vsem drugem le o nujnih domačih rečeh ne, in kako moramo mi razkrivati dan na dan klerikalne politične skandale ter pojave splošne malomarnosti klerikalnih krmilarjev za dobrobit našega dela dežele in za napredek goriskih Slovencev v obče itd. — Ljudje citajo, pa prihajajo do spoznanja, kdo ima prav. Mi se nič ne vstavljamo temu citanju, ali „Prismojenec“ bi rad to citanje zatrl ter razgrinjal pred ljudstvom le farovske liste, napolnjene z lažmi. Ker pa mu to ne gre, govori o nezaupnosti do katoliških listov, ki je sumljiva. Mi pa pravimo: Le čitajte, pridete vsi do pravega spoznanja!

Zanimivo predavanje. — Opozarjamo z nova na zanimivo predavanje dr. Baumgartna iz Wörishofna, ki se bo vršilo dne 26. t. m. v gledališki dvorani v Gorici. Začetek je določen za sedaj ob 5. uri, pa se morda prenese na 6. uro. Dr. Baumgarten bo predaval o moči živcev, izrabi in zopetni pridobitvi istih. Predavanje bo na vsak način jako zanimivo, ker dr. Baumgarten je specialist za živčne bolezni ter deluje že 12 let v Wörishofnu.

Štrajk v Podgori. — V ponedeljek zvečer se je izvedelo po Gorici, da so začeli delavci v Podgori štrajkati. Vzrok je ta, ker so nekega delavca odpustili, baže brez vzroka.

V Dornbergu štrajka okoli 120 železniških delavcev, ker imajo premajhno plačo. Delavci so večinoma iz Dornberga in Prvačine.

Tunel Podbrdom. — Vrtanje tunela od strani Bohinjske Bistrice kakor od strani Podbrda napreduje dobro. Do konca januarja so prevrtili z gorenjske strani 3000 m, od Podbrda pa 2466. Manjka še 868 m.

Obrotno razstavo so otvorili na slovesen način v soboto. Razstava ostane odprta do 20. marca t. l. Poset je dovoljen vsak dan od 10. dop. do 4. ure pop. Več o tej razstavi še spregovorimo.

Razstavo ogleduje občinstvo v lepem stevilu. V nedeljo je bilo obiskovalcev 722.

Don Shalehiro. — Don Angelo Sbalchiero se imenuje tisti župnik iz Pozzo Leone

v Benečiji, katerega so prijeli pred kratkim v Gorici, kakor smo poročali, na vlogo sodnije v Bassanu, ker je osleparil svoje farane za kakih 20.000 lir. Sedaj izročijo tega posvetečenega sleparja laski oblasti, in sicer se zgodi to dne 22. t. m. ob 8. uri zjutraj na mednarodnem mostu pri Bračanu. Imeli so ga poslati v roke laske pravice že poprej, pa je prosil za podaljšanje časa, da je mogel s posebno prošnjo se napumpati goriskega nadškofa!

Vinarstvo in sadjarstvo društvo v Rihembergu vabi k občnemu zboru dne 6. marca t. l. ob 4. uri popoldne. Spored: 1. Načelnikov nagovor. 2. Blagajnikovo sporočilo. 3. Tajnikovo sporočilo. 4. Pobiranje letnine. 5. Volitev novega odbora.

Listanca. — G. dop. v M. Prihodnjic.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Koncem prihodnjega tedna se zberejo načelniki nemških strank k posvetovanju glede sklicanja državnega zbora.

Delegacije. — Prihodnje delegacijsko zasedanje se skliče za mesec maj. V skupnih centralnih uradih že sedaj pripravljajo vse potrebno za proračun l. 1905. — Ogrski delegatje so si ogledovali v poned. arzenal v spremstvu vojnega ministra, topničarskega nadzornika in brambovskega ministra. Kropatschek je predaval o izbiri materiala za topove.

Gospod dr. Campitelli, bivši deželni glavar istrski, je definitivno zapustil Poreč in se je preselil v Rovinj, v svoje rojstno mesto. Tu se bo mogel sedaj oddahnuti od svojega „delovanja“. Da povemo kar naravnost: to je ravno najizgovorneje znamenje tužnih razmer, da je bil mož takih kvalit, kakoršen je Campitelli, toliko let sploh možen kakor dež. glavar, kakor načelnik vrhnih avtonomnih uradov, kakor predsednik deželnega parlamenta. Izlasti kakor predsednika deželnega zbora gosp. Campitellija sploh ni bilo smatrati od resne strani. To so mnogokrat javno povdarjali hrvatski in slovenski govorniki. Na g. Campitelliju smo imeli nazorni pouk o tem, kakov — ne sme biti predsednik javne korporacije! Za Matevžem Campitellijem torej ne pretakamo solz ne Slovenci, ne Hrvatje in tudi ne — ono kmetko italijansko niže prebivalstvo, ki je trpelo pod to upravo. Ali Bogu bodi potonjeno, da se za siromašno Istro zopet uresničuje stari rek, da redkokdaj prihaja kaj boljšega! Za Campitellijem prihaja Ludovik Rizzi. Ta se bo sicer odlikoval od Campitellija po ugajenosti in resnejših formah, ali v srcu nosi tudi novi deželni glavar isti strup nasproti večni prebivalstva v deželi, kakor ga je nosil Campitelli. Spremenila se je oseba, spremeni se morda marsikaj po ukusu „novega gospoda“, ali jedno se ne spremeni, jedno ostane, ali se pa morda celo poojstri: mržnja do Hrvatov in Slovencev, ta ostane na vrhni avtonomni upravi. Slovenci in Hr-

vatje smo potisnjeni z dežja pod kap — čast in hvala bodi zistemu dra. Koerberja!! V „Piccolo“ čitamo, da so prišli na pomol v Poreču posloviti se od g. Campitellija zastopniki dežel., držav., občinskih in cerkvenih oblasti! Mi Hrvatje in Slovenci ne pretakamo solz po bivšem, nimamo povoda, da bi pozdravljali novega dež. glavarja; pač pa imamo tisoč razlogov za razmišljanje, kako se bomo varovali in čuvali pod novimi pomnoženimi nevarnostmi nove ere Ludovika Rizzija! „Ed.“

Akad. društva „Slovenija“ na Dunaju priredi v petek 19. svečana svoj V. redni občni zbor. Lokal: restavracija „Matlony“ I. Auerspergstrasse 6. Začetek ob 1/9. uri zvečer. — Slovanski gosti dobrodošli! —

Japonska narodna himna je najstarejša in tudi — najkrajša narodna himna. Naslov jej je „Kimigayo“ in se glasi v našem prevodu: „Naj bi vladanje našega vladarja trajalo tisoč let in osemstisoč let dalje, dokler kameni ne bodo več skale in ne bo mah več debelo rasel.“ Ta himna je iz pradavnih časov ali je postala oficijelna narodna himna Japonske še le od tedaj, ko se je začela dežela spreobračati k evropski kulturi.

Županska volitev v Idriji. — V nedeljo je bila v Idriji volitev župana. Izvoljen je bil dosedanji podžupan g. Josip Šepetavec, zvest in nevstrašen somišljenik narodno-napredne stranke. Podžupanom je bil izvoljen dosedanji župan gospod Dragotin Lapajne.

Bolgarska pripravlja svojo armado na vse slučaje. Rezervisti so dobili obvestilo, naj bodo pripravljeni. Načovič je prišel v Sofijo in je povedal, da mu je ruski zastopnik izjavil: Rusija bo vzlic vojni nadaljevala svojo dosedanjo politiko na Balkanu, ne dopusti nobenega zavlačevanja reform in bo vsako motenje začete akcije, naj pride od katerekoli strani, smatrala za izraz sovražnosti.

Vojna med Rusi in Japonci.

Angleški, ameriški, nemški in razni židovski listi poročajo o vojni jako pristransko, da, naravnost lažejo. Namen jim je grditi. Rusa ter povzdigovati rumenega Japonca. Vsak najneznatnejši in najbrezpomembnejši korak Japoncev se predstavlja kot velik uspeh in kot hud udarec za Rusijo; nasprotno pa se uspehi Rusije, če jih že ni mogoče zamolčati, vsaj zmanjšujejo, kolikor je mogoče; vse to ima namen, skodovati Rusiji finančijealno. Rusija ima sedaj ne le pravo vojno z Japonsko, nego tudi finančijealno vojno z Ameriko in Anglesko. Pristranost ameriskega, angleskega in židovskoneškega časopisja ima smoter, zbegati imetelje ruskih papirjev in pritiskati na kurz teh papirjev. Res so vsled teh manevrov že velike svote bile izgubljene. Končni namen teh mahinacij, onemogočiti Rusiji najetje

»Tu imaš štirideset zlatov po dve pistoli, moj ljubi prijatelj,« pravi d'Artagnan, jemaje vsoto iz svojega žepa. »Vem, da je to denar, s kakoršnim ti plačujejo tvoje pesmi.«

»Ti imaš torej denar v gotovini?« vpraša Aramis.

»Mnogo, zelo mnogo, moj ljubi!«

In d'Artagnan zažvenketa v žepu z ostankom svojih pistol.

»Pošlji svoje sedlo v hôtel mušketerjev, in priženo ti konja z našimi vred semkaj.«

»Izvrstno; ali ura bo vsak čas pet, požurimo se.«

Za četrte ure se prikaže Porthos koncem ulice Ferou na jako lepem španskem konju. Mousqueton mu sledi na majhnem, ali prav lepem konju iz Auvergne. Porthos žari veselja in ponosa.

Zajedno se prikaže na drugem koncu Aramis na krasnem aršakem dirjalcu; Bazin mu sledi na normanskem konju, drže na vrhici iskrega meklenburžana. To je bil d'Artagnanov konj.

Mušketirja se srečata pred vrati. Athos in d'Artagnan ju opazujeta z okna.

»Vraga,« pravi Aramis, »ti imaš krasnega konja, moj ljubi Porthos.«

»Da,« odvrne Porthos, »to je isti, ki bi ga bili imeli poslati takoj v pričetku; slaba soprogova šaljivost je podtaknila onega, ali soprog je dobil zaslužen kazni in jaz popolno zadostilo.«

Zdaj se prikažeta Planchet in Grimand, drže v roki živali svojih gospodov; d'Artagnan in Athos odideta doli, zasedeta konje, in vsi štirje odjahajo: Athos na konju, za katerega se je imel zahvaliti svoji ženi, Aramis na konju, za katerega se je imel zahvaliti svoji ljubici, Porthos na konju, za katerega se je imel zahvaliti svoji prokuratorici, d'Artagnan na

konju, za katerega se je imel zahvaliti sreči, najboljši ljubici, ki si jo je mogoče misliti.

Sluge sledijo.

Kakor si je mislil Porthos že naprej, napravi kavalkada dober utis, in če bi bila gospa Coquenard svojega Porthosa zdaj srečala in bi bila videla, kako imenitna oseba je on na svojem lepem španskem konju, bi ne bila obžalovala, da je puščala kri zakladnici svojega moža.

V bližini Louvra sreča četvorica prijateljev gospoda de Trévilla, ki se je vračal iz Saint-Germaina. Ustavi jih, da jim čestita na njihovi opravi, kar zbere okoli njih hipoma kakih sto zijal.

D'Artagnan porabi priliko, da se pogovori z gospodom de Trévilla o pismu z velikim rudečim pečatom in vojvodskim grbom; samo ob sebi umevno ne pove o drugem niti besedice.

Gospod de Trévilla pritegne sklepu, ki ga je storil, in mu zagotovi, da ga bode v slušju, da se ne vrne do prihodnjega dne, vedel najti, naj bode kjerkoli.

V tem trenutku odbije ura na bolnišnici šest; prijatelji se opravičijo s sestankom in se poslovijo pri gospodu de Trévilla.

Dirjaje prijezdijo na chaillotsko cesto; dan se je pričel nagibati, vozovi so se vozili sem in tja; d'Artagnan, zastražen od svojih prijateljev, ki mu sledé v majhni razdalji, upira svoje poglede globoko v kočije, pa ne more spoznati nobenega znanega obraza.

Šele po četrturnem čakanju, ko hipoma napoči mrak, se končno prikaže voz, prihajaje v najhujšem diru od Sevresa sem; neka slutnja pravi d'Artagnanu, da skriva ta voz osebo, ki mu je dovolila sestanek. Mladi mož se začudi sam, ko začuti, kako močno mu bije srce. Skoro takoj se prikaže pri vrticah ženska

glava, dva prsta na ustih, kakor bi mu hotela zabičiti molk ali vreči poljub. D'Artagnanu se izvije lahek vsklik veselja; ta ženska, ali boljše ta prikazen, kajti voz je zdiral mimo s hitrostjo prikazni, je bila gospa Bonacieux.

Nehote in kljub danemu mu svarilu spodbode svojega konja v dir in dohiti voz v par skokih; toda okno kočijinih vrat je bilo zaprto neprodorno: prikazen je izginila.

Zdaj šele se spomni svarila: »Če vam je kaj na svojem življenju in na življenju onih, ki vas ljubijo, ne spregovorite niti besedice in ne storite ničesar, kakor da niste videli ničesar.«

Zato obstoji, tresoč se ne zaradi samega sebe, ampak zaradi uboge žene, ki se je s tem, da mu je dovolila sestanek, očitno izpostavila veliki nevarnosti.

Voz nadaljuje svojo pot ves čas v najhujšem diru, se bliža vedno bolj sredini Parisa in izgine.

Preplašen in ne vedé, kaj naj si misli, ostane d'Artagnan na istem mestu. Če je bila to res gospa Bonacieux in se vrača nazaj v Pariz, zakaj potem ta kratki sestanek, zakaj to prosto srečanje pogledov, zakaj ta skrivni poljub? Če pa ni ona, kar je vendar tudi mogoče, ker je slaba dnevna luč, ki je še ostala, prav lahko omogočila zmoto, ali mu hočejo z vado te žene, ki jo je, kakor je bilo znano, ljubil tako iskreno, nastaviti kako zanjko?

Tovariši se mu približajo. Vsi trije so jasno videli, kako se je pri vratih kočije prikazala ženska glava, ali razun Athosa ni nihče spoznal gospe Bonacieux. Po Athosovem mnenju je bila to res ona; toda manj začaran mu od tega zalega obraza, kakor je bil d'Artagnan, se mu je zdelo, da vidi v ozadju voza še drugo glavo, glavo moža.

(Dalje pride.)

večjega posojila za vojno, ali vsaj doseči, da bi tako posojilo dobila samo pod skrajno neugodnimi pogoji, tako da bi zanjo pomenilo silno gospodarsko breme, pa se ne doseže. Ruski vojni zaklad zadostuje za vojno z Japonci, sicer pa je patriotizem ruskega naroda tako velik, da bi država v potrebi lahko doma dobila sredstev za vojno. Angleži, Amerikanci in Nemci mislijo, da bo Rusija vsled njihovih borznih manevrov na vsak način finančno oslabiljena, tudi če se tako sijajno zmaga. Da ti manevri Rusiji zelo škodujejo, tega nihče ne taji, isto tako pa so merodajni krogi prepričani, da Rusija tudi to gospodarsko vojno srečno prebije. Pri izdelovanju japonskih vojnih načrtov je sodeloval neki angleški admiral. Stvar pride na razpravo v perski zbornici. Ruska banka v Port Arturu poroča, da je povsem neresnična vest, da so Japonci razstrelili poslopje te banke. Listi potrjujejo vest, da so Rusi bombardirali in uničili Hakedate. Ruske ladje se potem odplule v jugovzhodni smeri. — „Daily Telegraph“ se boji, da gredo proti Tokio. — „Temps“ potrjuje, da so Japonci poskusili izkrcati pri Liaotangu eno brigado vojaštva in da sta bila dva japonska polka skoro popolnoma uničena. — Angleški poslanik je bil osebno pri sultanu in je nanj pritiskal, naj na noben način ne dovoli, da bi rusko črnomorsko brodogradnjo pasiralo Dardanele.

Pariz 13. februarja. „Figaro“ prinasa oster članek, v katerem pravi, da razširjajo Japonci izmišljene vesti o pogumnih poskusih izkrcavanja, ki se nikdar zgodili niso, da bi nastalo slabo mnenje o ruskem vodstvu. Tudi „New-York Herald“ pravi, da Japonci nesramno lažejo. Drže se tiste metode poročanja kakor v vojni s Kitajsko. Svoje poraze in izgube vedno utaje. Tudi o bitki pri Port Arturu so tako poročali. Sedaj pa se je izkazalo, da so bile v tej bitki tri velike japonske ladje težko poškodovane in istotako je bilo poškodovanih enajst japonskih torpedov. Rusko brodogradnjo je Japonci odpodilo in je Japonci prisililo, da so se morali umakniti. Japonsko brodogradnjo je moralo v neredu reterirati v Vajhajvaj. Nobena ruska ladja ni bila toliko poškodovana, da bi se bila morala umakniti z boja. 12. so bile v Petrogradu velikanske patriotične demonstracije pred zimsko palačo. Car je prišel na okno in se zahvaljeval. Mnogi, ki je bila tako velika, da se je moral ustaviti promet tramvaja, je demonstrirala tudi pred palačo Aničkov, kjer stanuje carjeva mati, in pred francoskim poslanilstvom. V Moskvi so priredili delavci velikanske demonstracije. Za ranjence so rodoljubni ljudje zložili že več milijonov. — Listi pravijo, da se vsi okupacija Koreje od strani Japoncev mirno in nemoteno. Japonci imajo neki že 50.000 mož v Koreji. Japonsko brodogradnjo se nahaja pri otokih Blonče sto milj od Port Artura. — Dne 11. t. m. je na ruski transportni ladji „Jenisej“ nastala eksplozija. Več oficirjev in 92 vojakov je mrtvih. — Ruska vlada je v Drazdanih naročila za dva milijona rubljev konserv. Veliko začudenje obuja termin, kdaj je konserva oddati: namreč 1. septembra. Iz tega se sklepa, da je Rusija pripravljena na dolgotrajno vojno.

Strahovit poraz Japoncev.
V soboto se je izvedelo, da so bili Japonci istega dne, ko so Rusi porušili Hakodato, na suhem pri mestu Daljnem od Rusov strahovito poraženi. Japonci so hoteli severno od Port Artura v bližini mesta Daljni (Talienvan) na polotoku Liaolong izkrcati nekaj vojaštva. Izkrcali so dva polka; v istem hipu pa so jih obkolili Rusi in uničili oba polka do zadnjega moža. Iz Londona se še nadalje poroča, da so Rusi zajeli v torek japonski parnik družbe Nipon, ki je bil najbrže na potu v Vajhajvaj.

Ruska trdnjava Port Artur.
Ta trdnjava leži na južnem koncu polotoka Liaotung. Utrdbe, ki so se zgradile pod vodstvom najimenitnejših ruskih inženjerjev, obsegajo tri forte, ki so preskrbljeni z najmodernejšimi in najzibornejšimi topovi. Utrdbe so izvedene tako, da je pred vsakim napadom zavarovano pristanišče, ki ima prostora za kakih 20 velikih bojnih ladij, kakor tudi pod trdnjavo se nahajajočeste mestece. Ohče se smatra, da ni moči, ki bi mogla zavzeti Port Artur. Dasi so utrdbenaravnost velikanske, vendar misli Rusija Port Artur se bolj utrditi. V letošnji proračun je

namreč za to postavila 13 milijonov rubljev. Posebno je treba naglašati, da ima Port Artur velikansko ladjedelnico, kjer se lahko popravijo največje bojne ladje. Port Artur je sedež namestnika Daljnega vztoka, admirala Aleksejeva. Luka obstoji iz prostornega zapadnega in manjšega vzhodnega pristanišča, ob katerih leži pravo mesto Port Artur. Z Rumenim morjem je luka zvezana s kanalom, ki je 1 km dolg in 335 m širok. Bregovi kanala so zavarovani z močnimi utrdbami. V trdnjavi je sedaj okoli 30.000 vojakov in zatrjuje se, da bi ta garnizija lahko vzdržala obleganje najmanj dve leti.

Denarno stanje Rusije in Japonske.
Rusija ima, kakor je znano, največje denarne prihranke na svetu. Isti obstoje iz gotovine v državni banki, iz zaloge kovin v državni blagajni in iz notranje cirkulacije pap. denarja. Vsa ta zaloge je znasala koncem leta 1903. eno milijardo rubljev. Ker je od te svote samo 750 milijonov gotovega zaklada drž. banke, ostane še 250 milijonov, kateri so prosta razpoložljiva vlade. Ta svota je ruski vojni zaklad. „Novoje Vremja“ piše: Ako se vzame, da bo vojna vsako vojujočo se stranko mesečno stala 50 milijonov rubljev, znaša ta svota 2-5% ruskega in 20% japonskega letnega državnega proračuna. Japonska bi torej svoj letni budget porabila že v petih mesecih vojne Rusija pa šele v treh in pol leta. Japonska šteje sedminko moštva, kolikor ga Rusija postavi, Japonska enaka dvem tretjinam transkaspiskega ruskega ozemlja. Kdo more potem trditi, da se ne moremo meriti z nasprotnikom, ki ima samo 2% našega ozemlja?

Reuterjev biro javlja, da ruske ladje še vedno križarijo okrog otoka Jesso in da so baje neko neutrjeno mesto bombardirale. Veliki knez Ciril, šef 52. pešpolka in pod-admiral, ter veliki knez Boris, šef 47. pešpolka in poročnik v gardi, pojmeta v Azijo, da se udeležita vojne. Poročilo raznih angleških listov, da so Japonci razstrelili tri ruske ladje, pripadajoče vladivostoški eskadri, je izmišljeno. „Daily Mail“, eden najmočnejših virov, vzdržuje sicer to vest, a Japonci sami priznavajo, da je neresnična. Nekateri listi trde, da je japonski poslanik dobil obvestilo, da so japonske torpedovke tri ruske ladje vladivostoške eskadre pri otoku Jesso uničile — ali potrjena ta vest ni. V četrtek so Japonci blizu Port Artura izkrcali 600 mož. Ruski kozaki so 410 teh vojakov posabljali, ostali so se rešili na japonske ladje. Neka japonska vojna ladja je pri Inku zamrznila in so jo Rusi zavzeli. — Iz Kitajskega poslanilstva se poroča, da je bil v petek med Rusi in Japonci blizu reke Jalu boj. Rusi so vjeli 80 Japoncev. — V Bremenu vlada je štirim ruskim ladjam prepovedala odhod. — Pariški časnikarji so imeli shod, na katerem so z vsemi proti enemu glasu sklenili, da je po celi Franciji nabirati darove za ruske ranjence. — Nezanesljivi „Standard“ javlja iz Tientsina, kjer se kujejo največje laži, da so Japonci 10. in 11. obnovili naskok na Port Artur in izkrcali nekaj vojaštva. Rusko brodogradnjo se je baje moralo umakniti, več ruskih in ena japonska ladja se je potopila, na kar so Japonci bombardirali trdnjavo ter se potem umaknili. — Dne 14. t. m. se je v ruski cerkvi na Dunaju vršila božja služba na zmago ruske vojske na daljnem vztoku. Prisoten je bil ruski poslanik grof Kapnist. Po cerkvenem opravilu je priredilo 500 slovanskih akademikov impozantno manifestacijo pred ruskim poslanilstvom. Peli so rusko himno, „Hej Slovani“ in končno slovensko „Naprej zastava Slava“. Nato so korakali slovanski dijaki po Ringu v notranje mesto, kar je vzbudilo med občinstvom mnogo pozornosti. Pred francoskim poslanilstvom na Lobkovicem trgu se je novič demonstriralo. Policija je razgnala demonstrante, ki so burno klicali „Živela Francija“. Čuje se, da je bilo več dijakov aretiranih.

Tiencin 15. Rusi pomnožujejo svojo vojno moč pred Kulunom in Jeho ter pojačujejo poslaniško stražo v Peking. Posadka v Niučvangu je zelo močna. Japonci tukaj ne prepuste nobenega nepovoljnega poročila, da pokažejo na ta način pred Kitajsko, da je njihova vojna moč nepremagljiva. Inozemci se boje učinka, ki bi ga mogla imeti ta politika pri urojenih, ker Kitajci so že nemirni. Juansikaj in drugi tako n tako že izražajo željo za zvezo rumenega

plemena. „Daily Mail“ javlja iz Port-Artura: Službeno se potrjuje, da so izkrcali Japonci pri Talienvanu 600 mož, ali so jih kozaki 410 pobili, a ostali (190) so z bežali nazaj na ladje. — „Daily Mail“ javlja iz Niučvanga: Službene brzojavke trdijo, da so izkrcali Japonci večje oddelke svojih čet pri utrdbah zaliva Duf. Rusi so jih pustili, da so se izkrcali, a potem so napadli na nje in jih večji del pobili; samo majhen del je mogel pravočasno zbežati.

Književnost.
„Knjajpovec“. — Konec meseca izide druga številka. — Oglasilo se je doslej že tako odlično številc naročnikov, da utegne biti obstanek listu zagotovljen. — Ker dobe drugo številko le naročniki, ki so že plačali svoji 2 K za to leto, opozarjamo na to okolnost vsakogar, ki bi list rad dobival. — Kdor želi v „K.“ oglaš svoje obrti ali trgovine, naj se čim prej oglasi.
„Slovanska knjižnica“. — „Pripovedi o Petru Velikem“ (4 snopice) in narodno dramo „Legionarji“ (2 snopice s sliko „Jeza“ - Verovška) začnemo razposiljati prihodnji teden. — S tema dvema knjigama je dopolnjen mesec februar t. l. — Pozneje pride na vrsto najbrže „Potop“, ki je za polovico večji nego „Križarji“.

Trgovci pozor!
Dne 1. marca t. l. ob 11. uri se bode prodalo v Ajdovščini zalogo manufakturnega in drobnega blaga konkurzne mase Štefan Batič največjemu ponudniku. Položiti bode vadium 10 od sto od cenjene svote K 13.500. Kupnina se plača precej in blago je takoj prevzeti. Kdor želi ogledati si zalogo naj se obrne na upravnika mase

A. Casagrande v Ajdovščini.
Razglas
Vobče znana Huberjeva gostilna v Boveu obstoječa iz: novo urejene kuhinje, 2 sobi za goste, 3 kleti, 2 veliki dvorani, 8 spalnih sob za goste, 1 obširno dvorišče, 2 velika hleva za konje in drugo živino, 1 sadni in 1 zelenjadni vrt in nad 10 hektarov najboljnjih njiv in travnikov, je pod jako ugodnimi pogoji

na prodaj.
Odda se tudi ta gostilna z vsem posestvom pod ugodnimi pogoji v najem na večletno dobo.
Eventuelno se proda oziroma odda v najem tudi sama gostilna z vsemi poslopiji, dvoriščem in vrti.
Pismene ali ustmene ponudbe sprejema lastnik Domicijan Huber do konca meseca marca 1904.

Domicijan Huber.
Trgovsko-obrtna registrovana zadruga
z neomejenim jamstvom v Gorici.
Hranilna vloga obrestuje po 4 1/2%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.
Posojila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje
Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.
Stanje 31. avgusta 1903:
Deleži: a) podpisani K 1.210.300,—
b) vplačani 405.188,—
Dana posojila 1.631.164,—
Vloge 1.203.438,—

Naznanilo.
Podpisani naznanja slavnemu občinstvu v Tolminu in okolici, da je preselil svojo
= sedlarsko delavnico =
iz Bolca v Tolmin, kjer nadaljuje svojo obrt v hiši g. Kavečiča. Ker sem si v 10 letih svoje samostojnosti v Bolcu pridobil znanje in popolno zaupanje svojih odjemalcev v Bolcu in tudi zunaj njega, pričakujem da me bode slavno občinstvo v Tolminu podpiralo ter se bode vsakdo zaupno obračal do mene kdor kaj potrebuje od te obrti. Sedisi v koleselnih, tape-tarske in sedlarske izdelke in sploh vse kar spada v sedlarsko stroko. Razni izdelki moje stroke so slavnemu občinstvu na ogled. — Zagotavljam da bom vsako delo točno in trpežno izgotavljal, se toplo priporočam in bilježim odličnim spoštovanjem
Miroslav Berginc,
sedlar v Tolminu.

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate
VYDROVE ŽITNE KAVE.
Poskusite! Poštna 5 kg pošiljka 4 K 50 h franco.
Vydruva tovarna žitne kave Praga VIII.

„Škrat“.
Jedini slovenski humoristično-satirčni tednik, ki prinasa izključno originalne slike. Lastni cinkografski zavod. Izhaja v Trstu vsako soboto. — Naročnina za vse leto 6 K, za 1/2 leta 3 K. Posamezne številke se prodajajo po 10 stotink. Zahtevajte brezplačne številke na ogled.

Kerševani & Čuk
v Gorici
v ulici Riva Castello šte. 4 (konec Raštelja.)
Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele
svojo mehanično delavnico, zalogo sivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.
Sprejemava vsako popravilo in rekonstruiranje bodisi sivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.
Vsako popravilo, sivalni stroji ali dvokoleso jamčiva.
Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavljam, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršujemo vsako popravilo bodisi sivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.
Posojujemo tudi dvokolesa.

Zahtevajte
moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalnih predmetov, katerega pošilja zastonj in poštalno preste
Hanns Konrad,
tvornica ur in eksportna hiša
most št. (Češko).

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga
z neomejenim jamstvom v Gorici.
Hranilna vloga obrestuje po 4 1/2%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.
Posojila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje
Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.
Stanje 31. avgusta 1903:
Deleži: a) podpisani K 1.210.300,—
b) vplačani 405.188,—
Dana posojila 1.631.164,—
Vloge 1.203.438,—

J. Zornik Gorica, Gosposka ulica šte. 7.

Priporoča tople sorojake svojo zalogo modnega blaga:

Za dame:

Krasne okraske za obleke, trakove, svilne zadnje novosti za bluze, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solnčnike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podloge, sukanec, svilo, gumbe, vezanja, zaponke itd.

Za gospode:

Raznovidno belo in barvano perilo najbolj vrste, jopice za hribolazce, kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozorja

prečastite dame, na svojo veliko zalogo obče priznana najboljših modercev vsake cene.

Za birmance

in otroke: rokavice, nogavice, pajčolane vsake vrste, obleke, čepice, razno perilo.

Za slavnosti

in druge veselice; vsakovrstne narodne trakove, kojim preskrbi na zahtevo vsakovrstne napise.

Cene brez vsake konkurence.

Aromatična esenca (Mercantonio)

Spiritozna tekočina, izdelana iz destilacije aromatičnih alpskih zeljšč. Po dolgem raziskavanju je dokazano, da se isto uspešno in gotovo uporablja pri bljevanju in ogadnosti, posebno v času nosečnosti, pri črvenom trganju, glavobolu, živčnih in histeričnih boleznih ter obvaruje pred kolero.

Lekarna G. B. Pontoni

„Pri dveh zamorcih“ — Gorica, Raštolj.

Najboljša reklama

za **Ilirske testenine** je fakt, da jih slovenske dežele konzumirajo ogromne množine, med tem ko se druge testenine nikakor niso mogle vdomačiti.

Ilirske testenine se dobé po tovarniških cenah

== v zalogi v ==

== Gorici, Rabatišče št. 22. ==

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva
vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Zastopstvo v Spljetu ter Orijentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5 %. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo 6 %, na menice 6 %, s 1/2 % uradnino. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1902. (v kronah): Članov 1853 z deleži K = 129.026. — Hranilne vloge 1.479.006-70. — Posojila 1.443.030-10 — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 68.050-90.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

V Ameriko potujoči

naj se blagovolijo obrniti na

Agenturo Zwilchenbart

v Buchu ali Baslu (Švica)

Havre - New York.

Vožnja čez morje samo 6 dni.

Na vsako vprašanje daje se kretom pošte in brezplačno odgovor in pojasnila.

Izvolite piti okusni kranjski

„Brinovec“.

Naročite ga pri

F. Cvek-u — Kamnik
(Kranjsko).

Sprejme se solidnega zastopnika
(v Gorici) za Goriško.

Velika
odlikovana
mizarska
delavnica

Franc Pavšič,

Gorica, na Šempeterski cesti št. 17.

Izdeluje vsakovrstna mizarska dela, kupuje orehova debela, prodaja orehove trske (rimesse).

Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
zvičavskih,
furlanskih,

brlkih, del-
matinakh in
lsterskih
vinograde.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici vse kraje avstro-ogerske monarhije v sedmih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorec.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi
brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal
Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

!! 129 odlikovanj !!

Gorica * Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“-pivo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovidnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačana odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši
Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in občnkoristne namene.